



# КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

5 червня 2008 року

№20(2836)

## Системний аналіз та інформаційні технології

Десята міжнародна науково-технічна конференція з такою назвою, присвячена 90-річчю НАН України, 110-річчю КПІ та 10-річчю ІПСА, пройшла в НТУУ «КПІ» 20-24 травня 2008 р. Її організаторами виступили НАН України, Міносвіти і науки України, НТУУ «КПІ», ІПСА. Міжнародні науково-технічні конференції з системного аналізу та інформаційних технологій є одними з авторитетних форумів фахівців із системного аналізу, інтелектуальних систем прийняття рішень, GRID-технологій та прогресивних інформаційних технологій.

На відкриття конференції, що відбулося 21 травня в залі засідань Вченої ради, завітали І.В.Сергієнко, академік-секретар відділення інформатики НАН України, директор Інституту кібернетики ім. В.Глушкова; О.О.Зінченко, державний громадський діяч, голова Наглядової ради Наукового парку «Київська політехніка»; В.А.Івченко, голова Державного агентства України з інвестицій та інновацій та інші.

Конференції з системного аналізу та інформаційних технологій проводилися щорічно з 1999 року як науково-технічні конференції студентів, аспірантів і молодих учених на базі ІПСА. З 2005 року було ухвалено

рішення про зміну статусу конференції та запрошення до участі в обговоренні актуальних міждисциплінарних проблем широкого кола науковців, що спеціалізуються в розглянутій галузі. До Програми конференції САІТ-2008 було включено 389 доповідей. У конференції взяли участь представники Азербайджану, Білорусі, Болгарії, Грузії, Індії, Ірану, Латвії, Нідерландів, Росії, України – усього 569 осіб.

Вітаючи присутніх від імені президії й президента НАН України, І.В.Сергієнко наголосив, що КПІ – всесвітньо відома організація, яка надає освітні послуги та займається науковими дослідженнями, тісно співпрацюючи з підрозділами НАН України, а ІПСА став провідною організацією в галузі розвитку теорії та прикладного застосування системного аналізу й інформаційних технологій. Результати наукових досліджень, отримані тут, привертають увагу міжнародної наукової спільноти. О.О.Зінченко побажав КПІ добрих творчих злетів. Він задоволений, що в ІПСА створено фундаментальну наукову школу, де вирішуються проблемні питання розвитку суспільства, поєднується висока наука, освіта та виховання. В.А.Івченко побажав, щоб творчий по-

тенціал наукових розробок з системного аналізу та інформаційних технологій, які представлені на конференції, був затребуваний економікою і знайшов практичне застосування.

Пленарне засідання відкрилося доповідями академіка М.З.Згуровського «Глобальне моделювання процесів сталого розвитку» та проф. Н.Д.Панкратової «Моделювання шляхів вирішення стратегічних проблем щодо інноваційного розвитку великих регіонів, міст, підприємств». Виступи викликали велику зацікавленість та жваве обговорення серед присутніх. У ході конференції фахівці різних наукових напрямків обговорили нові про-

блеми системного аналізу та інформаційних технологій і обмінялися досвідом використання отриманих результатів для вирішення актуальних практичних проблем.

Тематика представлених доповідей охопила широке коло питань, пов'язаних з розробкою і дослідженням теорії та практики системного аналізу, прийняття рішень, стратегічного планування, проектування, виробництва та експлуатації складних взаємозалежних систем різного призначення, що функціонують в умовах невизначеностей, множини конфліктуючих цілей і ризиків тощо.

Н.Вдовенко



М.З.Згуровський вітає учасників конференції

27 травня в НТУУ «КПІ» відбулося відкриття скульптурного портрета видатного вченого-матеріалознавця, дослідника, педагога, невідомого організатора, громадського діяча, пропагандиста науки, першого завідувача кафедри порошкової металургії КПІ (нині кафедра високотемпературних матеріалів та порош-

ли в основу наукової концепції створення композиційних матеріалів на основі тугоплавких сполук з необхідними властивостями. Виконаним фундаментальні дослідження з фізичної хімії тугоплавких сполук стали основою для виробництва і застосування близько 500 таких речовин у промислових масштабах.

Г.В.Самсоновим опубліковано 1400 наукових праць, близько 50 монографій і довідників. У світі практично немає монографій з тугоплавких сполук, яких не згадували би його роботи, і сьогодні його роботи мають високий індекс цитування.

Г.В.Самсонов підготував 170 кандидатів наук і 20 докторів наук, одержав світове визнання, був членом багатьох міжнародних наукових видань, стояв у витоків створення Міжнародного інституту науки про спікання, нагороджений вищою нагородою Міжнародного Планзеєвського товариства порошкової металургії та медаллю ім. С.І.Вавилова, засновано премію ім. Г.В.Самсонова за найкращу статтю в журналі «Science of Sintering».

У 1968 році йому присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР, в 1972 р. став лауреатом Державної премії УРСР, вшанований преміями ім. С.О.Патона, ім. П.Г.Соболєвського, ім. Д.І.Менделєєва, був обраний почесним членом Сербського хімічного товариства, Вищої технічної школи у Відні, Міжнародного інституту науки про спікання.

Г.В.Самсоновим виховано блискучу плеяду наукових і педагогічних кадрів, керівників НДУ і промислових підприємств.

Під оплески присутніх директор Інституту проблем матеріалознавства НАН України ім. І.М.Францевича академік В.В.Скорород, академік П.С.Кислий та проректор НТУУ «КПІ» член-кореспондент НАН України М.Ю.Ільченко відкрили скульптурний портрет Г.В.Самсонова.

Декан ІФФ П.І.Лобода подякував керівництву ІПМ НАНУ ім. І.М.Францевича за допомогу й підтримку кафедри ВТМ та ПМ, а також скульптору та колективу кафедри ливарного виробництва ІФФ за високоякісну художню роботу.

За інформацією ІФФ

## Хельмут Чьоке – Почесний доктор ММІ

23 травня 2008 р. в залі засідань Вченої ради НТУУ «КПІ» відбулося вручення диплома Почесного доктора ММІ НТУУ «КПІ» директору Інституту автомобілебудування Отто-фон-Геріке університету Магдебурга проф. Хельмуту Чьоке.

На цьому урочистому заході були присутні директор ММІ проф. М.І.Бобир, завідувачі кафедр професори Ю.В.Петраков, В.Б.Струтинський, Н.С.Равська, В.А.Тітов, О.М.Яхно, В.С.Коваленко, Ю.М.Данильченко, декан ЗФ проф. С.К.Фомічов, декан Спільного українсько-німецького факультету машинобудування (СУНФМ) В.М.Яворовський. Отто-фон-Геріке університет Магдебурга представляли головний координатор СУНФМ проф. Дюбнер та заступник декана інституту механіки проф. Штракельян. Також були присутні професори, доценти, викладачі та студенти ММІ та СУНФМ.

Проф. Чьоке, перший декан Спільного українсько-німецького факультету машинобудування, активно займається проблемами дизельних двигунів та двигунів внутрішнього згорання. Він закінчив універ-

ситет Штутгарта за напрямом «Автомобілі та технічна механіка». Довгий час працював у компанії BOSCH. Неодноразово обирався сенатором університету, був деканом факультету машинобудування. На сьогодні є активним членом різноманітних наукових комісій (експериментальна фабрика, Nagossa, MAHREG). Проф. Чьоке сприяє поглибленню наукової та освітньої співпраці між ММІ та машинобудівним факультетом Отто-фон-Геріке університету Магдебурга. За його участю наші студенти проходили виробничу та конструкторську практику на провідних заводах Німеччини (Volkswagen, Porsche).

Після вручення диплома проф. Чьоке зробив доповідь на тему «Потенціал транспортних засобів по зниженню викидів вуглекислого газу» в рамках роботи IX Міжнародної науково-практичної конференції «Прогресивна техніка та технологія – 2008». Актуальна тема знайшла відгук серед присутніх, було поставлено багато запитань, на які проф. Чьоке дав змістовні відповіді.

О.П.Халімон, заст. декана СУНФМ



Х.Чьоке (третій справа) – Почесний доктор ММІ

## Вшанування пам'яті видатного вченого

кової металургії ІФФ НТУУ «КПІ»), заступника директора з наукової роботи Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАНУ, члена-кореспондента НАН України Григорія Валентиновича Самсонова.

Урочистості із вшанування пам'яті Г.В.Самсонова відбулися у холі корпусу № 9 університету. На зібранні були присутні академіки НАНУ А.Г.Касторнов, П.С.Кислий,



В.В.Скорород (директор ІПМ ім. І.М.Францевича), проректор з наукової роботи НТУУ «КПІ» член-кореспондент НАНУ М.Ю.Ільченко, а також вчені з Росії, Білорусі, Сербії.

До учасників зібрання звернувся декан інженерно-фізичного факультету П.І.Лобода, який нагадав про життєвий і творчий шлях Г.В.Самсонова. П.І.Лобода зазначив, що останні 15 років життя Г.В.Самсонова – це ціла епоха в становленні сучасного матеріалознавства тугоплавких сполук як фундамента новітніх композиційних матеріалів і технологій. Діапазон наукових інтересів Григорія Валентиновича Самсонова був надзвичайно широким. Йому належать основоположні роботи в галузі хімічного зв'язку тугоплавких сполук, які ляг-

## СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Конференція САІТ-2008

Вшанування пам'яті Г.В.Самсонова

2 Наукові конференції та семінари

Всеукраїнська математична олімпіада

3 РТФ: досягнення та перспективи

Конкурс на кращий дипломний проект

4 Хорова капела – призер міжнародного фестивалю

«Сосновий» знову з нами

Увага, конкурс!

## ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ – 2008

З 14 по 17 травня в НТУУ «КПІ» проходила VIII Міжнародна наукова конференція «Інтелектуальний аналіз інформації». Конференція, яка проводиться щорічно, продовжує українсько-російський семінар, заснований у 2001 році ініціативною групою представників Російської асоціації штучного інтелекту та факультету прикладної математики НТУУ «КПІ». Незмінним організатором та керівником конференції була професор кафедри прикладної математики Т.А.Таран, яка пішла з життя 17 травня 2007 року.

Географія конференції щорічно розширюється. Упродовж останніх років у роботі конференції брали участь учені з України, Росії, Білорусі, Азербайджану та Польщі. Цього року було представлено близько 70 доповідей, з них понад 30% – співробітниками НТУУ «КПІ», що свідчить про високий рівень наукового потенціалу нашого університету.

Відкрив VIII Міжнародну наукову конференцію «Інтелектуальний аналіз інформації ІАІ-2008» співголова Програмного комітету ІАІ-2008, завідувач кафедри прикладної математики професор О.А.Молчанов. З пленарними доповідями висту-

пили члени Програмного комітету Ю.Р.Вальман (Київ), О.П.Кузнецов (Москва, Росія), В.Л.Стефанюк (Москва, Росія), В.Ф.Хорошевський (Москва, Росія).

Тематика доповідей конференції охоплювала такі напрямки, як інтелектуальний аналіз даних, обробка природної мови, пошук в Інтернеті, подання знань та міркувань, розпізнавання образів, інтелектуальні методи підтримки систем прийняття рішень. Було представлено чимало цікавих прикладних робіт. Участь у роботі конференції молодих учених – аспірантів, магістрів – дала їм змогу ознайомитися з новітніми досягненнями світової науки в галузі створення систем штучного інтелекту, розширити свій науковий світогляд. За підсумками конференції вийшов збірник праць.

Атмосфера вільного професійного обговорення є традиційною для конференції. Гнучкий регламент доповідей дає доповідачам достатньо часу для повідомлень, а слухачам – для запитань та коментарів.

Успішне проведення конференції було забезпечено чіткою роботою оргкомітету конференції під керівництвом декана ФПМ професора І.А.Дички. Члени оргкомітету Є.С.Сулема, С.М.Копичко, О.Л.Темнікова, С.В.Сирота доклали зусиль, щоб підтримати той високий рівень, яким завжди славилась конференція «Інтелектуальний аналіз інформації».

*О.Л.Темнікова,  
ст. викладач  
ФПМ,  
Руслан Козачок,  
студент ФПМ*



## СЕМІНАР SCOPE-EAST ТА РЕАЛІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ НАУКОВОЇ СПІВПРАЦІ

Яким є сьогоденний потенціал вітчизняної науки й технологій та на що можна сподіватися в недалекому майбутньому? Чи є суттєвим внеском до світового наукового простору дослідницька інфраструктура східноєвропейських країн разом з Росією та Україною? На такі запитання важко дати швидко або ж однозначну відповідь... Однак, задуматися над ними варто саме зараз.

Напередодні Дня науки, 15 травня на базі Національного технічного університету України «КПІ» відбувся «Стратегічний семінар по сталому співробітництву в галузі науки і технологій ЄС зі східними сусідами», організаторами якого, у рамках проекту «SCOPE-EAST», виступили Федеральне Міністерство з освіти і науки Німеччини, Міністерство з вищої освіти і науки Франції, Міністерство освіти і науки України, Національний інформаційний центр зі співробітництва з ЄС у сфері науки і технологій (НІП України). У цьому заході взяли участь близько 40 працівників освіти з країн Франції, Німеччини, Греції, Румунії, Туреччини, Австрії, Естонії, Фінляндії, Росії, Білорусі та України.

Семінар проходив у формі презентацій та дискусій, на яких піднімалися актуальні проблеми міжнародного значення, а саме: організація та фінансування багатосторонніх проектів; зв'язок інновацій та їх використання у виробництві; академічна мобільність дослідників тощо. Україна поки що має статус третьої (неасоційованої) країни – а це, у свою чергу, означає складнощі в отриманні іноземних інвестицій на дослідження, повноправної участі у Сьомій Рамковій програмі, яка триває з 2007 по 2013 рік, та інших міжнародних проектах, що мають на меті розбудову Європейської зони досліджень (European Research Area – ERA).

«Інтеграція чи рівне партнерство – існує різниця!» – зауважив один із учасників семінару. Звичайно, європейська спільнота зацікавлена у співпраці зі східноєвропейськими сусідами, та чо-

мусь складалась враження, що з нашої сторони могло б бути більше ініціативи у підтриманні зворотного зв'язку. Висновок, до якого вели всі дискусії протягом дня, – потрібна більш тісна кооперація різних наукових систем як двостороннього, так і багатостороннього характеру.

При населенні, яке переважає українське в три рази, Росія отримала значно більший досвід участі в міжнародних проектах, наприклад, за системою ERANET (ERA-SYSBIO, EUROPOLAR, BONUS-PLUS), хоча, на думку російських представників, там також існують проблеми з фінансуванням у сфері науки і технологій. У рамках семінару відбулася презентація нового пілотного проекту зі створення у 2008 році національного дослідницького центру «Курчатовський інститут» в Російській Федерації. У Європі на сьогоднішній день працює понад 260 науково-технологічних парків. На запитання координатора семінару Дороти Утер-Кохлер (Міністерство освіти і науки Німеччини) щодо ситуації з інноваційною інфраструктурою в Україні, учасники заслухали короткий аналіз про наукові парки, серед яких і «Київська політехніка».

Підвищення мобільності науковців з країн ЄС, Росії та України – це також ключ до покращення та розвитку наукової

співпраці. Однак, бар'єри візового характеру, матеріального забезпечення дослідників під час їх перебування закордоном та інші труднощі й досі заважають взаємним академічним потокам Заходу-Сходу. Також існує тенденція не «розумової циркуляції» (brain circulation), а «відпливу розумового потенціалу» (brain-drain), що найчастіше залежить від умов оплати праці. Як зазначили учасники семінару з країн ЄС, науковці з європейських країн можливо б і зацікавилися перспективами роботи в Україні, але відсутність інформації на міжнародному рівні про українські науково-дослідні установи перешкоджає потенційному приїзду суди іноземних дослідників.

Таким чином, для НТУУ «КПІ» можливість проведення цього семінару безпосередньо виявилась вагомим моментом у підтриманні міжнародних зв'язків та утвердженні позитивного іміджу нашого університету. Надалі хотілося б ще й практичної реалізації нових проектів, а також активних дій від самих науковців університету. Вже багато чого зроблено, але, як сказав Жан-Лук Теффо (представник Національного центру наукових досліджень Франції) про наукове співробітництво, «... ми ще не пройшли цю дорогу до кінця!»

*Ірина Рудь  
Фото Максима Гладського*



## Молодіжна конференція «Історія науки, техніки та освіти»

13 травня 2008 року відбулася традиційна щорічна VI молодіжна науково-практична конференція «Історія науки, техніки та освіти», присвячена 110-річчю Київського політехнічного інституту. Організаторами конференції виступили кафедра загальної та теоретичної фізики НТУУ «КПІ» і відділ історії науки Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України. У конференції брали участь студенти ФМФ, ЗФ, ФЕЛ, ФІОТ.

Учасників конференції привітали декан ФМФ д.т.н., проф. В.В.Ванін, зав. каф. загальної та теоретичної фізики академік НАН України В.М.Локтев, заступник директора Науково-технічної бібліотеки НТУУ «КПІ» ім. Г.І.Денисенка В.М.Волинець, д.т.н., професор кафедри конструювання та виробництва електронно обчислювальної апаратури ФЕЛ Ю.М.Калніболотський, д.ф.-м.н., провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України В.А.Шендеровський, д.ф.-м.н., проф. кафедри загальної та теоретичної фізики НТУУ «КПІ» В.П.Олійник, ст.н.с. відділу історії науки Центру досліджень науково-технічного потенціалу та

історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України А.С.Литвинко.

З доповідями виступили д. ф.-м. н., професор кафедри загальної та теоретичної фізики А.О.Снарський («Елементи детермінованого хаосу в інформаційних потоках WEB-контенту») та доцент кафедри Ю.Г.Терентьєва – «Теплова машина Стерлінга: вчора, сьогодні, завтра».

Програма конференції включала 40 доповідей, які були присвячені історії розвитку фундаментальних ідей та теорій природознавства, усвідомленню історичних аспектів розвитку фізико-математичних та технічних наук в Україні у світовому контексті, розкриттю ролі академічних інститутів України як осередків формування нових наукових напрямів, з'ясуванню особливостей розвитку технічної освіти, розкриттю феномену наукової школи та ролі особистості в науці.

Студенти ФМФ І.Бондар, А.Гаряєва, О.Керіта висвітлили становлення фізичних досліджень у КПІ та підкреслили, що кафедра фізики нашого інституту була створена професором Г.Г. де Метцем відповідно до кафедр фізики провідних європейських інсти-

тутів того часу. Емоційно та щиро про історію факультету електроніки та кафедру звукотехніки розповідали студенти Дмитро Руденко та Вікторія Охріменко. Ґрунтовну доповідь про історію ЗФ та кафедри електроварювальних установок зробила Катерина Савинкова. Низку доповідей було присвячено становленню академічної науки України, зокрема, ядерних досліджень, фізики магнетизму, фізики та техніки низьких температур (А.Ярмольська, А.Отченко, А.Трошинкова). Науковим здобуткам світового рівня

в галузі фізики та техніки напівпровідників нашого співвітчизника академіка В.С.Лашкарьова була присвячена доповідь-презентація студенток ФЕЛ Насті Набівач та Олени Савчук. Усім дуже сподобалась доповідь-презентація «Відкриття надпровідності: віхи історії», запропонована Євгеном Петровим, у якій у контексті світової науки було показано внесок видатних фізиків ХХ ст. Л.Ландау та Л.Шубнікова в теоретичні та експериментальні дослідження надпровідності, виконані в 30-х рр. минулого століття в Українському фізико-технічному інституті.

Багато цікавої, корисної та дискусійної інформації почули учасники конференції в доповідях, які стосувалися сучасних інформаційних технологій, – історії виникнення та розвитку Інтернету (Т.Стаховська, Д.Шрам), бездротового способу передачі даних (О.Лопатюк, О.Платонен-

ко), супутникових систем навігації (К.Сидоренко, А.Сгоренков), сучасних форматів звукозапису (Р.Охріменко, Б.Мусаєлян, Г.Шеф) та ін.

Підсумки роботи конференції узагальнила доцент кафедри загальної та теоретичної фізики КПІ Л.П.Пономаренко. Вона зазначила, що історія науки не залежить від зміни історичних умов, тому дозволяє на базі фахової дисципліни сформувати цілісний світогляд майбутнього фахівця. Саме включення історико-наукових курсів у навчальний процес та проведення науково-практичних конференцій із зазначеної проблематики є одним із найбільш дієвих шляхів вирішення академічних проблеми посилення інтересу до вивчення циклу фундаментальних наук та підвищення якості вищої технічної освіти.

До конференції видано збірку «До 110-річчя Київського політехнічного інституту: Матеріали I – VI щорічних молодіжних науково-практичних конференцій «Історія розвитку науки, техніки та освіти», (НТУУ «КПІ», 2002 – 2008)», до якої ввійшли найкращі доповіді учасників.

*Інф. «КПІ»*

## ФІНАЛ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З МАТЕМАТИКИ СЕРЕД ТЕХНІЧНИХ ВУЗІВ

З 13 по 16 травня 2008 р. у м. Севастополі на базі Севастопольського національного технічного університету проходив фінальний тур Всеукраїнської олімпіади з математики серед технічних університетів. У фіналі взяли участь близько 200 студентів з різних вузів України, переможців та призерів I туру олімпіади. Наш університет представляли три команди. Студенти НТУУ «КПІ» гідно виступили в Севастополі й в абсолютному заліку посіли такі місця: Д.І.Кутянський (ІПСА, 3-й курс) – третє місце, К.О.Голоднов (ІПСА, 1-й курс) – четверте місце, М.В.Козленко (ФПМ, 2-й курс) – п'яте місце.

А в групі політехнічних та індустріальних вузів у першій десятці є 6 студентів НТУУ «КПІ». Це Д.І.Кутянський (ІПСА, 3-й курс) – друге місце, К.О.Голоднов (ІПСА, 1-й курс) – третє місце, М.В.Козленко (ФПМ, 2-й курс) –

четверте місце, А.В.Ковальова (ФТІ, 4-й курс) – п'яте місце, О.О.Слюсаренко (ІПСА, 1-й курс) – восьме місце, Ю.М.Дзюбан (ФІОТ, 1-й курс) – дев'яте місце.

Готували й супроводжували збірні НТУУ «КПІ» до Севастополя старші викладачі кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей А.Б.Льшенко та І.В.Орловський.

Оргкомітет Всеукраїнської студентської олімпіади з математики (м. Севастополь) нагородив команду НТУУ «КПІ» грамотою за активну участь в олімпіаді та високий рівень підготовки, показаний серед команд провідних вузів України.

Бажасмо учасникам фіналу з КПІ подальших успіхів у навчанні й науковій роботі та успіхів у виступах на олімпіадах найвищого рівня.

*Інф. кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей*

## Конференція на кафедрі фізико-хімічних основ технології металів

Щорічна кафедральна наукова конференція викладачів, наукових співробітників, аспірантів та студентів кафедри фізико-хімічних основ технології металів ІФФ відбулась 21 квітня 2008 року. Вона є підсумком роботи кафедри протягом навчального року. Для виступів було заявлено 35 доповідей.

Традиційно зібрання відкрив завідувач кафедри чл.-кор. НАН України Дмитро Федорович Чернега. Він виступив з доповіддю «Кафедра фізико-хімічних основ технології металів: досягнення і наукові перспективи». Також доповіди викладачі кафедри – В.С.Богушевський, Г.О.Ремізов, Ю.Я.Готвянський, С.В.Ладохін, С.Г.Грищенко, К.В.Михаленко, М.О.Кравченко, М.П.Волкотруб та ін. Особливо привернув увагу слухачів виступ ст. викладача М.І.Прилуцького «Проблеми екології при виплавці сталі в дугових сталеплавильних печах».

Свої доповіді представили також студенти 5-го курсу А.І.Холодченко, О.А.Кузьменко, О.В.Розанов, М.Я.Дідух, А.Г.Красенко, Л.Є.Му-

хіна («Дослідження технологічного процесу рідкофазного відновлення заліза при плавлі рудної сировини»), Є.В.Бохан, О.Ф.Коляда («Електронно-променева плавка відходів титану») та А.С.Кириченко («Електролітичне плазмово азотування локальної поверхні сталі 40Х»). Доповідь студента 6-го курсу А.В.Гвритішвілі «Структура та властивості жаростійкого покриття з діоксиду цирконію» є темою його магістерської дисертації. Уперше на конференції виступили третьокурсники В.Ю.Бойко та Л.О.Бредун, яких підготували проф. Д.Ф.Чернега та проф. В.С.Богушевський. Для них конференція стала початком наукового життя та гарним досвідом на майбутнє.

Декан ІФФ проф. П.І.Лобода дав схвальну оцінку організаторам та учасникам конференції, побажав і надалі проводити такі заходи та закликав інші кафедри брати з них приклад.

*А.В.Герітшвілі,  
студент 6-го курсу ІФФ*

# Радіотехнічний: досягнення та перспективи

Цього року НТУУ "КПІ" відзначитиме своє 110-річчя. Радіотехнічний факультет КПІ було засновано в 1930 році, і без перебільшення можна стверджувати, що історія радіотехніки в Україні нерозривно пов'язана з нашим факультетом. РТФ відомий своїми досягненнями в науковій сфері та високим рівнем підготовки своїх випускників. Щоб не бути голослівними, наведемо кілька прикладів.

Так, обсяг фінансування в 2007 році наукових робіт на факультеті становив близько 2 млн грн, виконувалося 6 інноваційних проектів, а на виставці в Науковому парку "Київська політехніка" знаходиться 29 експонатів нашого факультету. Результати наукових розробок постійно впроваджуються в навчальний процес: у лабораторних роботах, практикумах та навчальних курсах.

Сьогодні на нашому факультеті навчається 1250 студентів, з них близько 1000 – на стаціонарі. Науковою роботою займається 255 студентів, а 8 вихованців РТФ отримують іменні стипендії за успіхи в навчанні. Торік чотири роботи факультету отримали гранти для фінансової підтримки НДР студентів і аспірантів НТУУ "КПІ".

Крім того, наші студенти традиційно беруть участь у міжнародних наукових конференціях: "Современные проблемы радиотехники и телекоммуникаций" (м. Севастополь); "СВЧ техника и телекоммуникационные технологии" (Крим); International conference on antenna theory and techniques; "Вища технічна освіта і проблеми та перспективи розвитку в контексті Болонського процесу"; "Фізичні процеси та поля технічних і біологічних об'єктів" (м. Кременчук); Міжнародному науково-практичному семінарі (Україна-Швеція) "Актуальні питання технологічного менеджменту в галузі охорони здоров'я" (м. Луцьк) та ін. Усього на цих конференціях було зроблено близько 50 доповідей, деякі з них було відзна-

чено дипломами та грамотами. Так, на IV Міжнародній молодіжній науково-технічній конференції "Современные проблемы радиотехники и телекоммуникаций РТ-2008" доповіді Андрія Вітягання, Валерія Смолянинова, Олександра Шпильки були відзначені дипломами як кращі. За доповідь англійською мовою студенти Ірина Рибіна та Юрій Юрков отримали сертифікати Науково-практичної студентської кон-



Команда РТФ - переможець олімпіади з електроніки. Львів, 2008 р.

ференції "Innovations in science and technology" (м. Київ).

За всю історію проведення всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальності наші студенти ніколи не залишались без призових місць. Приміром, у 2007 році у всеукраїнських олімпіадах зі спеціальності 1-го рівня брали участь 59 студентів РТФ. На олімпіадах 2-го рівня за першість боролись 11 студентів, з них 9 отримали дипломи переможців.

Цього року ми теж маємо гарні досягнення на всеукраїнських олімпіадах. Так, наша команда (Катерина Доценко, Дмитро Долженко, Степан Пільгій, Олександр Сушко, Юлія Ніжебецька, Андрій Третьяков) посіла перше місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді з радіотехніки, що проходила навесні в м. Севастополі. В індивідуальному залу ми теж показали високі результати: Катерина Доценко посіла перше місце, а Дмитро Долженко – третє. Степан

Пільгій посів перше місце у змаганнях з дисципліни "Електродинаміка та поширення радіохвиль".

На II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з напрямку "Електронні апарати" (м. Харків) наша команда (Оксана Кузьменко, Максим Зінченко, Антон Митрофанов) завоювала друге місце в командному залу, а Максим Зінченко посів друге місце в індивідуальному залу.

Перше місце в командному залу виборола наша команда (Антон Митрофанов, Ярослав Омелюк, Андрій Новосад) на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з напрямку "Електроніка" (м. Львів), а Антон Митрофанов та Андрій Новосад поділили друге місце в індивідуальному залу.

3-4 квітня на РТФ пройшла II Науково-технічна конференція "Радіоелектроніка у XXI столітті", присвячена

110-й річниці університету. В її роботі взяли участь студенти, аспіранти, молоді вчені та спеціалісти. Головна мета – покращення творчої активності молоді – була, безумовно, досягнута. Про це свідчить кількість підготовлених студентами доповідей: із 73 представлених робіт 51 належить студентам РТФ, переважно 5-го та 6-го курсів. Тематикою доповідей були охоплені практично всі напрями наукової діяльності кафедр факультету: аналіз радіотехнічних кіл і сигналів; розробка конструкцій та методів розрахунку антен, вузлів надвисокочастотного діапазону; розробка методів підвищення точності визначення координат цілі при радіолокації та вдосконалення систем радіозв'язку; впровадження інформаційних технологій в радіоапаратування, починаючи від розробки конструкцій і закінчуючи експлуатацією апарату; розробка методів та засобів захисту інформації та біомедич-

них технологій; дослідження технологічних процесів та пристроїв мікроелектроніки та наноелектроніки. У цю тематику вписувались і доповіді молодих науковців та фахівців промислових підприємств і наукових установ м. Києва, які взяли участь у роботі конференції.

Робота конференції проходила в рамках секційних засідань (працювало 4 секції) та одного пленарного засідання. На пленарному засіданні були заслухані чотири наукові доповіді (по одній від кожної кафедри РТФ), в яких відображені результати проведених молодими науковцями у 2007-2008 роках досліджень, що відповідними кафедрами були визнані кращими. За традицією, що склалася, автори пленарних наукових доповідей (студентка Юлія Ніжебецька – керівник проф. О.І.Рибін, студент Андрій Дубіковський – керівник доц. П.О.Демянко, магістрант Олександр Шпилька – керівник проф. С.Я.Жук, аспірант Дмитро Василенко – керівник проф. Ф.Ф.Дубровка) були відзначені почесними грамотами, а автори кращих доповідей, представлених на секційні засідання, дипломами I, II, III ступенів.

Слід зазначити, що кількість доповідей, більшою чи меншою мірою присвячених розробці методів та засобів біомедичних технологій, склала приблизно 25%, а розробці конструкцій та методів розрахунку антен і вузлів надвисокочастотного діапазону – близько 30% загальної кількості, що визначає підвищений інтерес до цих питань з боку фахівців радіотехнічної галузі та споживачів відповідної продукції. Слід також відмітити, що серед доповідей, які були представлені студентами РТФ, близько 30% присвячені відображенню резуль-

татів робіт, спрямованих на розробку, дослідження і практичну реалізацію матеріальних об'єктів, що є безпосереднім свідченням участі студентів у практичній науковій діяльності кафедр, вміння студентів використовувати отримані фахові знання.

Рівень представлених робіт, інтерес до конференції з боку наукової молоді факультету та підприємств м. Києва дає всі підстави вважати, що конференція стане традиційною, а вплив її пошириться на інші вищі навчальні заклади і згодом ми вийдемо на всеукраїнський рівень.

Наведені вище факти з життя радіотехнічного факультету, хоч і далеко не всі, дозволяють впевнено стверджувати, що РТФ і надалі буде розвивати наукову діяльність, покращувати рівень підготовки своїх випускників і цілком справедливо вважатися одним із кращих факультетів нашого університету.

*Р.В.Антипенко, Г.О.Мірських, доценти РТФ*



Команда РТФ - переможець олімпіади з радіотехніки. Севастополь, 2008 р.

У березні-квітні 2008 р. відбувся щорічний конкурс на кращий дипломний проект та роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст». На конкурс було подано 90 проектів та робіт від 6 інститутів і 14 факультетів. Експертизу провели 85 висококваліфікованих викладачів за єдиними критеріями оцінки якості дипломних проектів та робіт. Методична рада затвердила лауреатів конкурсу. По університету видано відповідний наказ.

І місце в конкурсі зайняла дипломна робота «Випромінювач змінної яскравості», виконана студентом Анатолієм Коваленком на кафедрі оптичних та п'єзо-електронних приладів ПБФ під керівництвом доцента кафедри Л.А.Міхенко.

Робота виконувалася на замовлення підприємства «Укрметрестандарт» (технічне завдання затверджено замовником).

Метою даної роботи є розробка нового методу розрахунку та аналізу випромінювача змінної яскравості методом обернених квадратів.

Автором було розроблено достатньо досконалу технологічну конструкцію випромінювача, яка базується на доступній в Україні елементній базі та може бути відтворена в лабораторних умовах. У приладах такого типу, які дають можливість підвищити ефективність і точність багатьох фотометричних вимірювальних задач, мають потребу вітчизняні прецизійні фотометричні лабораторії, а також лабораторії оптичної метрології.

У роботі розроблено фізико-математичну модель приладу, виконані габаритний та енергетичний розрахунки, проведені дослідження похибок.

У проекті запропоновано теорію випромінювача з розсіювачем і розроблено інженерну методику його розрахунку, які підтверджені експериментально.

Результати роботи будуть використані у відповідній дослідно-конструкторській розробці підпри-

ємства. За результатами роботи опубліковано 2 статті у «Віснику» НТУУ «КПІ» (2007).

II місце зайняли дипломні проекти з ФІОТ та ІХФ.

1. Дипломний проект на тему «Автоматизована система "Школа" з розробкою модуля автоматизованого складання розкладу уроків», виконаний студентом Євгеном Гергелем на кафедрі автоматизованих систем обробки інформації та управління ФІОТ під керівництвом професора кафедри В.М.Томашевського.



Ця розробка є частиною загальнодержавної інформаційно-виробничої системи "ОСВІТА" як модуль автоматизованого складання розкладу АС "Школа" і виконувалася на замовлення Науково-дослідного інституту прикладних інформаційних технологій.

У проекті було розроблено модуль (підсистему) для автоматизованої системи "Школа", який забезпечує високоєфективне автоматизоване створення розкладу уроків у школах.

Автор у своєму проекті показав можливість використання методу імітаційного моделювання для розв'язання поставленої задачі.

Розроблений модуль для автоматизованого складання розкладу занять у навчальних закладах написаний об'єктно-орієнтованою мовою програмування Object Pascal. Базу даних створено за допомогою Oracle 10g XE. Використано мову PL/SOL.

Розробку програмного забезпечення схвалено МОН України до використання в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів.

2. Дипломний проект «Обертова піч 5x100 для виробництва це-

менту "сухим" способом з модернізацією опірної частини» виконано студенткою Людмилою Бельдією на кафедрі хімічного, полімерно-і силікатного машинобудування ІХФ під керівництвом доцента кафедри В.Ю.Щербини.

Механічне устаткування промисловості будівельних матеріалів є найбільш складним і енергоємним у комплексі будівельної індустрії.

Тема роботи є актуальною, тому що присвячена підвищенню надійності та зменшенню енергоємності обертових печей.

Дипломний проект було виконано в рамках міжнародного українсько-китайського науково-

технічного співробітництва за тематикою № М/206-2006.

Автором було проаналізовано 12 варіантів технічних рішень модернізації обертових печей, на базі чого було розроблено нове конструктивне рішення модернізації опірної системи печі, яке дає можливість збільшити продуктивність обертової печі та поліпшити умови її використання.

Дипломний проект виконаний на високому технічному рівні з використанням сучасних САПР та обґрунтованим вибором програмних комплексів.

Розробка містить оригінальні та перспективні ідеї, які можуть бути використані під час проектування аналогічних обертових печей в інших технологічних процесах.

За результатами проведеної роботи отримано патент на корисну модель, а також опублікована стаття в науковому журналі.

III місце поділили дві дипломні роботи з ФЕЛ та ФАКС, а також дипломний проект з ІХФ.

1. Дипломну роботу «Випромінювач з фокусуванням хірургічного призначення» виконала студентка Анна Ісаченко під керівництвом ас. М.В.Контар на кафедрі акустики та акустоелектроніки ФЕЛ.

Робота присвячена розрахунку сфокусованих акустичних полів п'єзоперетворювачів для хірургічних приладів, а саме дослідженню впливу сфокусованого ультразвуку на біотканини.

Автором було проведено дослідження полів фокусуєчих випромінювачів за допомогою різних методів і формул Гріна, методів Релея і Дебая, Ломмеля і лямбда-функції.

Результати роботи будуть використані в лабораторії ТОВ "НВКФ Електронспецсервіс" у подальших дослідженнях та розробках хірургічного скальпеля, який працює на основі високоінтенсивного ультразвуку.

2. Дипломний проект «Система автоматизації технологічної лінії для очищення паливного газу від сірководню» виконав студент Дмитро Бовкун під керівництвом доцента Л.Д.Ярошук на кафедрі автоматизації хімічних виробництв ІХФ.

Проект присвячено актуальній тематичі – очищенню паливного газу від сірководню для подальшого використання обох матеріальних потоків з метою безпеки навколишнього середовища.

У дипломному проекті розглянуті питання автоматизації одного з етапів переробки сировини в газонафтовій галузі, розроблено функціональну схему автоматизації, яка дозволяє забезпечити зменшення остаточного вмісту сірководню в паливному газі.

Автором було проведено математичне моделювання об'єкта керування та визначення оптимальних параметрів регулятора з застосуванням MathCAD.

Результати роботи прийняті за актом впровадження на підприємстві «Укрнафтохімпроект» для використання в технічній документації проекту.

3. Дипломну роботу «Лабораторний практикум по вимірювальним технологіям на базі засобів

National Instruments з доступом через Інтернет/Інтранет» виконав студент Дмитро Кондрук під керівництвом в.о. зав. кафедри інформаційно-вимірювальної техніки ФАКС В.Д.Циделка.

Дипломна робота присвячена вирішенню актуального завдання розробки засобів і методів віддаленого доступу до лабораторного обладнання з метою виконання дистанційних експериментальних досліджень з використанням мережі Інтернет/Інтранет.

Автором було розроблено лабораторний стенд з програмним і методичним забезпеченням, який дозволяє у віддаленому режимі досліджувати методи та засоби вимірювань електричних величин.

Результати роботи використовуються в системі дистанційного навчання на кафедрі інформаційно-вимірювальної техніки НТУУ «КПІ».

Матеріали роботи відображені в тезах доповідей трьох Міжнародних науково-технічних конференцій.

На засіданні Вченої ради університету ректор вручив переможцям конкурсу дипломи лауреатів.

За високий рівень керівництва дипломним проектуванням у наказі винесено подяку: доценту Ю.О.Безносіку (ХТФ), асистенту М.О.Безуглому (ПБФ), доценту І.А.Буртній (ФБТ), професору Г.Г.Грбовському (ММІ), завідувачу кафедри О.М.Дугану (ФБТ), доценту І.М.Духно (ХТФ), доценту О.Л.Жирову (ФММ), доценту С.М.Ковбасі (ФЕА), доценту О.І.Ладіку (ІТС), доценту С.Р.Михайлову (ФЕЛ), професору І.В.Недінку (ТЕФ), старшому науковому співробітнику В.Б.Нечитайлу (Інститут фізики НАН України), старшому викладачу В.В.Пригоді (ММІ), доценту А.М.Продеусу (ФЕЛ), завідувачу кафедри А.Г.Протасову (ПБФ), доценту О.В.Прохорчуку (ФАКС), доценту О.М.Селіну (ІПСА), доценту С.В.Сидоренку (ІХФ), завідувачу кафедри А.М.Степанчуку (ІФФ), доценту С.І.Шаповаловій (ТЕФ).

*Л.А.Ванчугова, методист навчально-методичного відділу*

## Капела – призер Європейського фестивалю

Напочатку травня Народна академічна хорова капела НТУУ «КПІ», якою керує Руслан Бондар, брала участь у Європейському музичному фестивалі для молоді, що проводиться у м. Неерпельт (Бельгія). Цього року фестиваль зібрав 93 колективи – близько 4 тисяч молодих людей віком до 25 років. Оскільки нижньої вікової межі не було, тож на фестивалі були представлені також дитячі колективи. Частина учасників заходу змагалася у конкурсній програмі,

інші колективи мали змогу виступити у рамках фестивалю.

Хорова капела КПІ виступала у найвищій категорії F, зважаючи на кількість своїх перемог і здобутків, і з гідністю відстояла своє звання – за бальною системою посіла друге місце.

Вражень від поїздки в учасників колективу, звичайно, дуже багато, адже крім конкурсу, організатори фестивалю запропонували насичену культурну програму: екскурсія до Брюсселя, май-

стер-класи від запрошених на фестиваль відомих диригентів і концерти, на яких усі разом під керівництвом бельгійського вокального гурту «Voice Mail» розчували пісні.

Крім того, Народну академічну хорову капелу НТУУ «КПІ» було запрошено виконати на недільній службі в церкві месу Шуберта.

Безперечно, участь у фестивалях, спілкування з іншими колективами, вивчення їх методики роботи, обмін досвідом з диригентами сприяє творчому зростанню колективу. Обговорення виступу капели з журі, як зазначає Руслан Бондар, стане в пригоді у подальшій роботі. Крім цього, налагодилися дружні зв'язки з хоровими колективами з Іспанії, Данії, Словаччини. Капелу КПІ запрошували приїжджати і на наступний фестиваль. Цього ж року поїхати на фестиваль капелі допоміг рідний вуз, а також представництво бельгійської компанії «ООО Геламко Україна».

На зворотному шляху з Бельгії наша хорова капела виступила з сольним концертом у Дрездені на запрошення колишньої студентки КПІ і учасниці капели Тетяни Шаповал, яка нині мешкає у Німеччині. У рамках виступу зародилися дружні стосунки з Дрезденським хоровим колективом.

Тож побажаємо капелі творчих успіхів, майбутніх перемог і подальшого зростання колективу!

Валерія Добричевіч



## «ЛАБІРИНТ» – ЗМАГАННЯ ТА ВІДПОЧИНОК

Студентська інтелектуально-спортивна гра «Лабіринт», яку організовує та проводить студмістечко НТУУ «КПІ» разом з департаментом навчально-виховної роботи, є не просто доброю традицією, а й спонукає молодь до здорового та спортивного способу життя. Велику допомогу в організації та проведенні гри надає туристичний клуб «СКІФ» студмістечка НТУУ «КПІ».

Ця гра-змагання проводиться вже в'яте, і з кожним разом у цьому заході бере участь усе більша кількість студентів. Захід проходив 23 – 25 травня на базі відпочинку «Політехнік». Усього було задіяно близько 100 студентів.

Розпочалася гра «Лабіринт» 23 травня приїздом команд на місце змагань, де вони розмістилися на березі Київського

моря у лісі в наметах. Кожна команда облаштувала окреме наметове містечко, яке потім оцінювалось суддівською колегією.

Після інструктажу та вечері команди зібралися на творчий конкурс, де вони мали змогу показати свої таланти в жанрі пантоміми. Конкурс теж оцінювався колегією журі.

Наступного дня розпочалися самі змагання. Першим етапом було спортивне орієнтування, де команди отримали карти із завданнями і розпочали свій маршрут. Крім орієнтування було ще 10 етапів, з них і туристичні переправи, і медичні та інтелектуальні завдання, і нічне орієнтування та водні змагання на спортивних катамаранах і надувних каяках.

Закінчилися змагання 25 травня нагородженням команд-переможців призами та дипломами.



## НАШІ СТУДЕНТИ – НАЙВЕСЕЛІШІ ТА НАЙКМІТЛИВІШІ!

Відкритий кубок Ліги КВК Київської політехніки пройшов 16 травня у ЦКМ НТУУ «КПІ». За право стати чинним володарем кубка змагалися 12 найкращих команд Києва, серед них п'ять представляли наш університет. Це «Не вопрос» (ФММ), «Гостиниця «Київ» (ІЕЕ), «Віктор Федорович»

(МММФ), «Фас» (ФС) та «Союз» (триразовий чемпіон Ліги НТУУ «КПІ»). За перемогу боролися також «Бульвар Шевченка», «Восток-Запад», «Основной инстинкт» (усі з КНУ ім. Шевченка), збірна НПУ ім. М. Драгоманова, збірна КНЕУ ім. В. Гетьмана та ще «Гольфий четверг» і «5.50».

Привітали команди і побажали їм успішної гри депутати Київради Дмитро Андрієвський та Віталій Кличко. До складу суддівської колегії увійшли: Сергій Татунін (капітан команди КВК «Откройте, милиция!»), Володимир Ботніков (команда КВК «Матадори»), Олександр Сталевар («Comedy-club UA»), а також Ростислав Пашов – начальник відділу організації роботи зі студентами, Марина Мазур – голова студентської ради студмістечка КПІ, Борис Роздобудько –

студент НУХТ, Ольга Бондаренко – студентка НПУ ім. Драгоманова.

Гра промайнула швидко і цікаво. Приміром, команда «Союз» повідомила глядачам гарну новину: «Футбольний клуб нарешті знайшов перспективного негра з того стада, що вже накупив»; а «Гостиниця «Київ» з усією прямою поведіла: «Якби «Карлсберг» влаштував дитячі дні народження у «Макдональдс», то, мабуть, це були б найдоросліші дні народження у світі».

І от журі вирішує, хто отримає першість чемпіонату. Інтрига наростає! І... кубок у руках факультету менеджменту і маркетингу. Віце-чемпіонами стала команда «Восток-Запад».

Вітаємо переможців і бажаємо нових творчих злетів!

Настя Нечипоренко



Не одне покоління київських політехніків у різні роки відпочивало в спортивно-оздоровчому таборі «Сосновий», розташованому в сосновому борі (а де ж іще може бути розташований «Сосновий»?) поблизу містечка Українка між прозоро-прохолодною Ступогою та повноводим величавим Дніпром. Ветерани КПІ часто згадують літні відпустки чи вихідні, проведені тут: одним пам'ятні спортивні баталії, іншим – казкова рибалка, коли багатий улов роздавали знайомим та друзям, ще комусь – комсомольські та профспілкові навчання активу, що регулярно проводили тут, а учасники хорової капели ладні легенди розповідати про веселе студентське дозвілля, що панувало в таборі.

Цього року, нарешті, табір знову готується прийняти відпочивальників. Сказати, що табір відновлено, мабуть, буде не зовсім точно. На місці колишніх споруд збудовано нові. Це чотири цегляних одноповерхових спальних корпуси з одно- та двокімнатними номерами (усього на 60 осіб). Передбачено всі зручності (кожний номер матиме телевізор, холодильник, змонтовано автономне гаряче водопостачання). Усі номери мають окремі вихід на ганки (у майбутньому – на веранди). Чекає відвідувачів і їдальня, вона здатна прийняти значно більшу кількість людей, аніж нині переселення – спорудження ще одного спального корпусу. Є й кінозал. А до кінця літа, є сподівання, територію прикрасять не лише зручні лави, а й дерев'яні альтанки.

Директор табору В.О.Ломако у розмові з кор. «КП» зауважив: роботи



## «Сосновий» знову з нами

попереду ще багато, але він сподівається, що політехніки отримають

лише позитивні емоції і враження від оздоровлення тут і приїжджатимуть сюди не лише влітку, але й за грибами (а чому б і ні?), і у вихідні (передбачений невеличкий автономний харчоблок), і працювати в тиші над дисертацією чи статтею (майже як у будинок творчості!).

Зусиллями профкому співробітників на чолі з В.І.Молчановим 29 травня було організовано виїзд до «Соснового» групи профквітків, які прискіпливо вивчали, як готують табір до початку оздоровчого сезону, щоб донести докладну інформацію до своїх співробітників. Було висловлено низку побажань та зауважень щодо майбутнього облаштування території. Та загальне враження – фраза, винесена в заголовок: «Сосновий» знову з нами. І порушать у липні лісову тишу не лише глухі удари по м'ячу, а й дзвінкий дитячий гамір, адже майбутні політехніки починаються і з дідлахів, яких турботливі дідуся та бабусі привезуть у місця своєї юності.

Н.Вдовенко

## ПРО ШКІДЛИВІСТЬ ПАЛІННЯ

Наші студенти – найвеселіші та найкмітливіші!

Відкритий кубок Ліги КВК Київської політехніки пройшов 16 травня у ЦКМ НТУУ «КПІ».

Розпочалася гра «Лабіринт» 23 травня приїздом команд на місце змагань, де вони розмістилися на березі Київського

моря у лісі в наметах. Кожна команда облаштувала окреме наметове містечко, яке потім оцінювалось суддівською колегією.

Після інструктажу та вечері команди зібралися на творчий конкурс, де вони мали змогу показати свої таланти в жанрі пантоміми.

Наступного дня розпочалися самі змагання. Першим етапом було спортивне орієнтування, де команди отримали карти із завданнями і розпочали свій маршрут.

Закінчилися змагання 25 травня нагородженням команд-переможців призами та дипломами.

Найбільш поширеною з усіх шкідливих звичок є тютюнопаління. Воно стало побутовою вадою більшості чоловіків, багатьох жінок, юнаків і дівчат, а часом і дітей-школярів. Мало не всі вони вважають паління безвинною забавою, нешкідливою для здоров'я. Насправді ж це далеко не так.

Рот і органи дихання першими приймають на себе удар отруту. Тютюновий дим подразнює слизову оболонку ясен, зуби, закінчення нервів. Ясна запалюються, кровоточать, виникає неприємний запах з рота, зуби жовтіють, тріскається емаль. Уже після перших затяжок частішає пульс. Швидше зношуються судини, просвіти їх звужуються, вони стають менш еластичними. Систематичне паління сприяє формуванню атеросклерозу, частішанню випадків ішемічної хвороби серця, яку нерідко називають «хвороба віку». Всесвітня організація охорони здоров'я відзначила, що смерть від ішемічної хвороби серця частіше настає у курців, які почали палити у ранньому віці. А приступи цієї хвороби, що призводять до ранньої смерті, у курців трапляються в чотири рази частіше.

З тютюнопалінням пов'язана і переміжна кульгавість – захворювання, яке розвивається внаслідок ураження артерій гомілок і стоп. Під впливом нікотину зношуються судини мозку, розвивається швидка втомлюваність, головний біль, ослаблення пам'яті, зменшення м'язової енергії. Тютюновий дим шкідливо впливає на легені і бронхи. В результаті виникає хронічне запалення дихальних шляхів. Курці часто хворіють на бронхіт. Захворюваність на рак легенів у курців у десять разів вища, ніж у тих, хто не палить.

Нині особливу увагу приділяють організації лікування всіх тих, хто хоче кинути палити. Запобіжні заходи боротьби з палінням повинні полягати, насамперед, у виховній роботі. Щоправда, відмовитися від цієї шкідливої звички тим, хто втягнувся, не так легко, але можливо, коли є прагнення і сила волі. Кидати палити найкраще відразу. Неприємні відчуття невдовзі зникають.

Шамардак М.В., завідувач студентської поліклініки

• КОНКУРС •		• КОНКУРС •	
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут»			
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС			
на заміщення посад старшого викладача (кандидат наук), асистента, які будуть вакантні з 01 вересня 2008 року по інституту, факультету, кафедрах:			
Механіко-машинобудівний інститут Кафедра прикладної механіки асистентів – 1	Факультет соціології Кафедра філософії ст. викладачів – 1		
Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.			

### «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56  
проспект Перемоги, 37  
корпус № 1, кімната № 221  
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua  
☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор  
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор  
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор  
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка  
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір  
Я.В.БЕЛОВА

Коректор  
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130  
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,  
м. Київ, бульвар Лепсе, 4  
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність  
інформації несуть автори.  
Позиція редакції не завжди збігається  
з авторською.